ТЫЗЭКЪОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос адыга

1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къыщегъэжьагъэу къыдэкIы

№ 9 (21022)

2016-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 22-рэ

къыхэтыутыгъэхэр ыкIи нэмыкI къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ и Указ

Медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиIорэр Н. М. Зэфэсым фэгъэшъошэгъэным ехьылIагъ

Адыгэ Республикэм ыпашъхьэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэрэщыриIэхэм ыкIи илъэсыбэ хъугъэу ишъыпкъэу Iоф зэришIэрэм афэшI **медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь»** зыфиIорэр **Зэфэс Нуралый Мурат ыкъом** — акционер обществэ зэIухыгъэу «Шэуджэн гъогушI-гъэцэкIэжьэкIо участкэм» игенеральнэ директор фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу
ТХЬАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
щылэ мазэм и 20,
2016-рэ илъэс
N 3

Iофхэм язытет зыщигъэгъозагъ

АР-м и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан цIыфхэм яфитыныгъэхэмкIэ Уполномоченнэу Адыгеим щыIэ Анатолий Осокиныр тыгъуасэ ригъэблэгъагъ.

— ЦIыфхэм гумэкIыгъоу къаIэтыхэрэр дэгъэзыжьыгъэнхэм сыдигъокIи тынаIэ тет, нэужым ахэр къыдэтлъытэнхэм тыпылъ, арышъ, непи Iофхэм язытет зыщыдгъэгъуазэмэ, илъэсэу икIыгъэр зэфэтхьысыжьымэ тшIоигъуагъ, — къыIуагъ республикэм ипащэ.

Анатолий Осокиным къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, ежьхэм яIофшIэн пштэмэ, блэкIыгъэ илъэсыр ыпэрэхэм зэрэтекIыгъэшхо щыIэп. ЦIыфхэр IэпыIэгъу къыкIэлъэIухэу пстэумкIи тхылъ 644-рэ къырахьылIагъ, ыпэрэ 2014-рэ илъэсым ар 637-рэ зэрэхъущтыгъэр. Ежь ышъхьэкIэ нэбгырэ 426-рэ илъэсым къыкIоцI ригъэблэгъагъ. Анахьыбэу къяуалIэхэрэр е закъыфэзыгъазэхэрэр пенсионерхэр, ветеранхэр, зигъот макIэхэр, сабый ибэхэр арых. АР-м и ЛIышъхьэ иупчIэ джэуап къыритыжьызэ, анахьыбэр псэупIэ-коммунальнэ Iофхэм зэрагъэгумэкIыхэрэр къыIуагъ.

Мыщ дэжьым республикэм ипащэ сабый ибэхэм псэупIэхэр ягъэгъотыгъэнхэмкIэ пшъэрылъэу федеральнэ гупчэм къыгъэуцухэрэр хэзыгъэ имыIэу агъэцэкIэным зэрэпылъхэр къыщыхигъэщыгъ. Ащ пэIухьащт ахъщэу гупчэм къикIырэмрэ непэ псэупIэ квадратнэ метрэм ыуасэ зынэсыгъэмрэ лъэшэу зэрэзэтекIыхэрэм фэшI, ар гъэцэкIэгъуае нахь мышIэми, хэкIыпIэхэр къызэрагъотыхэрэм, блэкIыгъэ илъэсым телъытагъэу зэратын фэягъэхэм зэкIэми унэхэр яIэхэ зэрэхъугъэм кIигъэтхъыгъ.

ПсэупIэ зэрарамытыгъэм итхьаусыхэ сабый ибэхэм зыпарэкIи къызэрэрамыхьылIагъэр, ащкIэ ахэм яфитыныгъэхэр зыпарэкIи зэрамыукъуагъэхэр Анатолий Осокиными къыушыхьатыгъ.

НэмыкIэу цIыфхэр зыгъэгумэкIыхэрэми, зэрадеIэшъугъэхэми, республикэм игъэцэкIэкIо хэбзэ органхэм яIэпыIэгъу зыщящыкIагъэхэми ЛIышъхьэр ащ щигъэгъозагъ, хэкIыпIэу яIэн фаехэм зэдатегущыIагъэх. Уполномоченнэм къызэриIуагъэмкIэ, Урысыем инэмыкI субъектхэм ащыпсэухэу нэбгырэ 11-мэ IэпыIэгъу ящыкIагъэу илъэсэу икIыгъэм закъыфагъэзагъ. Ащ фэдэу къызэрэхэкIырэр апэрэ. Цыхьэ къафашIэу къызэряолIагъэхэр гуапэ зэращыхъугъэр ащ кIигъэтхъыгъ, зэкIэми зэрадеIагъэхэр къыIуагъ. Ащ имызакъоу, СНГ-м хэхьэрэ къэралыгъохэм ащыщхэм ащыпсэущтыгъэхэу, мыщ къэкIожьыгъэхэу къяолIагъэхэм IэпыIэгъу аратыным фэшI къэралыгъохэм япащэхэм тхылъхэр афагъэхьынхэ фаеу хъугъэ ыкIи джэуапхэр къаратыжьыгъэх.

Iофхэм язытет зыщегъэгъуазэм ыуж Анатолий Осокиным лъэныкъо пстэумкIи IофшIэкIэ амалышIухэр яIэхэ зэрэхъугъэм, сыдигъокIи IэпыIэгъу зэрагъотырэм афэшI республикэм ипащэ «тхьаегъэпсэу» къыриIуагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Лъэныкъо зэфэшъхьафхэм атегущыIагъэх

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан УФ-м и Федеральнэ ЗэIукIэ ФедерациемкIэ и Совет бюджетымрэ финанс рынкэхэмрэкIэ икомитет итхьаматэ иапэрэ гуадзэу Сергей Ивановым тыгъуасэ IукIагъ. Ащ хэлэжьагъэх Адыгеим и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу, партиеу «Единэ Россием» ишъолъыр къутамэу республикэм щыIэм иполитсовет и Секретарэу Iащэ Мухьамэд, финансхэмкIэ министрэу Долэ Долэтбый, АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие итхьаматэу Сэмэгу Нурбый.

Планэу щыIэм диштэу, партиеу «Единэ Россием» ирегиональнэ къутамэу Адыгеим щыIэм иIофшIэн зэрэзэхищэрэр зэрауплъэкIущтым, джащ фэдэу бюджетым, финансхэм япхыгъэ Iофыгъохэм къэзэрэугъоигъэхэр атегущыIагъэх.

АР-м и ЛIышъхьэ пэублэм къызэрэщиIуагъэмкIэ, федеральнэ гупчэм къыгъэуцурэ пшъэрылъхэр зэкIэ республикэм щагъэцакIэх, джащ фэдэу партиеу «Единэ Россиер» ягъусэу лъэныкъо зэфэшъхьафхэм Iоф адашIэ, ащ ипроектхэм ахэлажьэх, щыIэныгъэм щыпхыращых.

— Адыгеим иэкономикэ зыкъыфэбгъазэмэ, Iоф зытшIэрэм къыщыублагъэу бюджетыр фэдищкIэ нахьыбэ тшIын тфызэшIокIыгъ. Инвесторхэм тиэкономикэ сомэ миллиарди 120-рэ фэдиз къыхалъхьагъ. 2015-рэ илъэсым изэфэхьысыжьхэр пштэхэмэ, федеральнэ гупчэм къытфитIупщырэ ахъщэ IэпыIэгъур (дотациер) процент 38-м нэсэу къедгъэIыхыгъ. Ащ нэмыкIэу, социальнэ мэхьанэ зиIэ псэолъабэ тшIыгъэ, зэтедгъэпсыхьажьыгъ. АщкIэ «Единэ Россием» ишIогъэшхо къытегъэкIы. Непэ тикъэралыгъо ихъухьэрэ пстэумкIи, цIыфхэмкIи хабзэм ипартие пшъэдэкIыжьышхо ехьы, ари зыщыдгъэгъупшэрэп. ЫпшъэкIэ къызэрэщысIуагъэу, гъэхъагъэхэр тиIэх, ау щыкIагъэу, гумэкIыгъоу къэуцурэри макIэп, ахэр дэгъэзыжьыгъэнхэм ыуж тит, — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан.

Адыгеим къэгъэлъэгъон дэгъухэр зэриIэхэр, инвесторхэм цыхьэ къызэрафашIырэр анахь шъхьаIэу Сергей Ивановым къыхигъэщыгъ. Партиеу «Единэ Россием» ишъолъыр къутамэу Адыгеим щыIэм иIофшIэн зэрэзэхищэрэр зауплъэкIурэ нэуж зэфэхьысыжьхэр зэрашIыщтхэр къыIуагъ.

УФ-м и Президент къыдигъэкIыгъэ жъоныгъокIэ унашъохэм ягъэцэкIэнкIэ республикэм къытефэрэр зэкIэ 2015-рэ илъэсым зэрэзэшIуихыгъэр, кризисым пэшIуекIорэ планым Iоф зэришIэрэр Премьер-министрэм къыхигъэщыгъ. Экономикэм зыпкъитыныгъэ иIэным фэшI федеральнэ ыкIи региональнэ хэбзэ къулыкъухэм язэпхыныгъэ джыри нахь агъэпытэмэ ишIогъэшхо къэкIощтэу ылъытагъ. Джащ фэдэу къэралыгъо финансхэм ягъэзекIонкIэ Адыгеим я 6-рэ чIыпIэр Урысыем зэрэщиубытыгъэр АР-м и Правительствэ и Тхьаматэ къыIуагъ.

ФедерациемкIэ Советым бюджетымрэ финанс рынкэхэмрэкIэ икомитет идэкIыгъо зэхэсыгъо мы илъэсым Адыгеим щызэхащэнэу Сергей Ивановым предложение къыхьыгъ. АР-м и ЛIышъхьэ а гупшысэм дыригъэштагъ, ащ дакIоу сыд фэдэрэ лъэныкъокIи Iоф зэдашIэным зэрэфэхьазырхэм кIигъэтхъыгъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Щылэ мазэм и 23-м

Шэмбэт-тхьаумафэхэм ыкIи мэфэкI мафэхэм Адыгеим икъэлэ шъхьаIэ ермэлыкъхэр щызэхащэнхэр хабзэ хъугъэ. Республикэм продукциеу къыщыдагъэкIырэм ыуасэ хэмыгъэхъуагъэу цIыфхэм къащэфын амал яIэным фэшI АР-м экономикэ хэхъоныгъэхэмкIэ ыкIи сатыумкIэ и Министерствэ ахэр зэхещэх.

ИлъэсыкIэу къихьагъэмкIэ апэрэ ермэлыкъхэр щылэ мазэм и 23-м Мыекъуапэ ичIыпIэ зэфэшъхьафхэм ащыкIощтых. Зэрэхабзэу, щэпIэ чIыпIэхэр Зэкъошыныгъэм игупчэ, районхэу Черемушкэмрэ Восходымрэ ащагъэуцущтых. ЗэхэщакIохэм къызэраIуагъэмкIэ, Адыгеим щылэжьэрэ хъызмэтшIапIэхэм зэкIэми япродукцие ахэм ащыIуагъэкIыщт. Пчэдыжьым сыхьатыр 9.00-м ермэлыкъхэр къызэIуахыщтых.

Тищыӏакӏэ нахьышӏу шӏыгъэным фэӏорышӏэ

Шъолъырым ищыӏэкӏэ-псэукӏэ нахьышӏу шӏыгъэным фэӏорышӏэщт общественнэ предложение 20-м ехъу общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» ишъолъыр къутамэу Адыгэ Республикэм щыӏэм иактивистхэмрэ иэкспертхэмрэ агъэхьазырыгъ. Ахэр Адыгеим и Лӏышъхьэу Тхьакӏущынэ Аслъан фагъэхьыгъэх.

Ахэм ащыщ сэкъатныгъэ зиӏэхэм ящыӏакӏэ нахь псынкӏэ къэзышӏырэ ӏофтхьабзэхэр. «Народнэ фронтым» иэкспертхэм зэралъытэрэмкӏэ, программэу «Доступная среда» зыфиӏорэм къыдыхэлъытагъэу агъэкӏэжьыгъэ ыкӏи зэтырагъэпсыхьэгъэ объектхэр къыхахыхэ зыхъукӏэ, сэкъатныгъэ зиӏэхэм яшӏошӏхэр нахьыбэрэмкӏэ къыдалъытэрэп. Ащ къыхэкӏыкӏэ, мы купым хахьэрэ цӏыфхэмкӏэ анахь мэхьанэшхо зиӏэхэ поликлиникэхэм, аптекэхэм, нэмыкӏ чӏыпӏэхэм якӏоӏӏэнхэр джыри къин къащэхъу.

Псауныгъэр къэухъумэгъэным исистемэ хэхъоныгъэхэр ышӏынхэм епхыгъэ гупшысэхэри «фронтовикхэм» къахьыгъэх. Бюджет ахъщэмкӏэ рагъэджэгъэ специалист ныбжьыкӏэхэм ӏофшӏэпӏэ чӏыпӏэхэр ягъэгъотыгъэнхэм мэхьанэшхо иӏэу «Народнэ фронтым» иактивистхэм алъытэ. Мы ӏофыгъохэр зэшӏохыгъэхэ зыхъукӏэ, медицинэ учреждениехэр ӏофышӏэхэм ащыкӏэщтхэп. Джащ фэдэу псауныгъэр къэухъумэгъэным иучреждениехэм зэхъокӏыныгъэ горэхэр афашӏыхэ зыхъукӏэ, общественнэ едэӏунхэр зэхэщэгъэнхэ фаеу «фронтовикхэм» алъытэ. Ащ ишӏуагъэкӏэ, цӏыфхэм яӏо хэмылъэу сымэджэщхэр ыкӏи поликлиникэхэр зэфашӏынхэ алъэкӏыщтэп.

Экономикэм хэхъоныгъэхэр ышӏынхэмкӏэ кризисым пэшӏуекӏорэ планым джыри зэ хэплъэжьыгъэн фаеу «Народнэ фронтым» елъытэ. Джащ фэдэу езыгъэжьэгъэкӏэ предпринимательхэм аратырэ грантхэм шӏуагъэу къатырэр зэхэфыгъэн фаеу аӏо.

Фэтэрыбзу зэхэт унэхэм игъэкӏотыгъэ гъэцэкӏэжьынхэр яшӏылӏэгъэнхэм игумэкӏыгъохэм япхыгъэу общественнэ предложении 6 «Народнэ фронтым» къыхьыгъ. Программэр республикэм зэрэщагъэцакӏэрэм фэгъэхьыгъэ мониторингэу «фронтовикхэм» зэхащагъэм къызэригъэлъагъорэмкӏэ, гъэцэкӏэжьынхэр шапхъэхэм адиштэхэрэп, псэолъэшӏ ӏофшӏэнхэр зыгъэцэкӏэрэ организациехэм якъыхэхын уигъэрэзэнэу щытэп, ахэм агъэцэкӏэрэ ӏофшӏэнхэм чӏыпӏэ операторыр икъу фэдизэу алъыплъэрэп.

Ащ къыкӏэлъыкӏо программэу «капитальнэ ремонт» зыфиӏорэм ылъэныкъокӏэ къагъоирэ ахъщэр зэрэмакӏэр.

Гъэсэныгъэм, нэмыкӏ лъэныкъохэм яӏофшӏэн зэрэзэхащэрэр нахьышӏу шӏыгъэным фэгъэхьыгъэ предложениехэр «Народнэ фронтым» къыхьыгъэх, ахэр щыӏэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэмкӏэ амалэу щыӏэхэм атегущыӏагъэх.

— «Народнэ фронтым» ирегиональнэ повесткэ хэхьащт ӏофыгъохэр ежь цӏыфхэм агъэнафэх. Ахэр арых гумэкӏыгъо шъхьаӏэхэр къэзытыхэрэр, непэ ӏофхэм язытет шъыпкъэр къэзыӏуатэхэрэр. Блэкӏыгъэ илъэсым изэфэхьысыжьхэм къагъэлъагъо мэхьанэшхо зиӏэ ӏофыгъохэм язэшӏохын къыщежьэрэ площадкэу «Народнэ фронтыр» зэрэхъугъэр, — къыӏуагъ «Народнэ фронтым» итхьамэтэгъоу Анатолий Лелюк.

(Тикорр.).

Кӏэрмыт Мухьдин Шъачэ имэр иапэрэ гуадзэу агъэнэфагъ

Илъэсыкӏэ мэфэкӏхэм ауж къалэу Шъачэ иадминистрацие кадрэ зэхъокӏыныгъэхэр щашӏыгъэх. Блэкӏыгъэ бэрэскэжъыем муниципалитетым ипащэу Анатолий Пахомовым къалэм иактив хэтхэу мэрым иапэрэ гуадзэу агъэнэфэгъэ Кӏэрмыт Мухьдин Мэдинэ ыкъом нэӏуасэ фишӏыгъэх. Мэрым иапэрэ гуадзэ ыгъэцэкӏэщт пшъэрылъхэр агъэнэфагъэх. Къалэм ипащэ игодзи 10-мэ ӏоф зэрашӏэрэм ащ гъунэ лъыфищт, къалэм изэтегъэпсыхьан, транспортым, связым, псэолъэшӏыным, архитектурэм, муниципальнэ къулыкъум, зэхэщэнкадрэ политикэм, унэ-коммунальнэ хъызмэтым япхыгъэ ӏофыгъохэм язэшӏохын фэгъэзэгъэщт.

— Сызэрелъэӏугъэм тетэу Мухьдинэ непэ Шъачэ къэкӏуагъ, — щыхигъэунэфыкӏыгъ зэхэсыгъом Шъачэ имэр. — Щыӏэныгъэ гъогу гъэшӏэгъон ащ къыкӏугъ. Псэолъэшӏынымрэ унэ-коммунальнэ хъызмэтымрэ апашъхьэ ит ӏофыгъохэм хэшӏыкӏышхо афыриӏ, ишӏуагъэ тикъалэ зэрэригъэкӏыщтым тицыхьэ телъ.

Игупсэ Адыгеим имызакъоу, Краснодар краими Кӏэрмыт Мухьдини дэгъоу щашӏэ. Тэхъутэмыкъое районымкӏэ поселкэу Инэм ар къыщыхъугъ. Кубанскэ мэкъумэщ институтыр сэнэхьатэу «инженер-псэолъэшӏ» зыфиӏорэмкӏэ къыухыгъ. Псэолъэшӏ бригадэм имастерэу ӏофшӏэныр ригъэжьагъ, 1984-рэ илъэсым ичъэпыогъу щыублагъэу 1989-рэ илъэсым нэс комсомол ӏофхэм апылъыгъ. Етӏанэ партием ирайком иидеологическэ отдел ипэщагъ. 1991-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу 1993-рэ илъэсым игъэтхапэ нэс комбинатэу «Октябрьский» зыфиӏорэм идиректор псэолъэшӏынымкӏэ игуадзэу щытыгъ, 1993-рэ илъэсым игъэтхапэ къыщегъэжьагъэу 1994-рэ илъэсым нэс гъомылэпхъэшӏ комплексэу «Краснодаргорстроим» идиректорыгъ. 1994-рэ илъэсым ишэкӏогъу мазэ къыщегъэжьагъэу 2013-рэ илъэсым нэс фирмэу «Нэф» зыфиӏорэм игенеральнэ директорэу щытыгъ. Тэхъутэмыкъое районым инароднэ депутатхэм я Совет идепутатэу щэгъогогъо хадзыгъ. 2011-рэ илъэсым нэс Адыгеим и Парламент идепутатэуи щэгъогогъо хадзыгъ. 2013-рэ илъэсым ичъэпыогъу къыщегъэжьагъэу Краснодар краим иадминистрацие ӏэкӏоцӏ политикэмкӏэ идепартамент ипащэ игодзагъ. Къэралыгъо, ведомствэ наградэхэр, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тамыгъэу «Закон. Пшъэрылъ. Цӏыфыгъ» зыфиӏорэр, Адыгэ Республикэм иапшъэрэ наградэу медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиӏорэр, Краснодар краим иадминистрацие ипащэ (игубернатор) и Щытхъу тхылъ, медалэу «Пшызэ шъолъыр ихэхъоныгъэ иӏахьышхо зэрэхишӏыхьагъэм фэшӏ» зыфиӏоу я III-рэ степень зиӏэр къыфагъэшъошагъэх.

Джащ фэдэу Кӏэрмыт Мухьдин илъэсыбэрэ общественнэ ӏофшӏэнхэм чанэу ахэлэжьагъ, гъэсэныгъэм тегъэпсыхьэгъэ, культурнэ, ныбжьыкӏэ проектышхохэм япхырыщынкӏэ ӏэпыӏэгъу афэхъугъ. Я 2000-рэ илъэсхэм яублэгъу ащ зэхищэгъэгъэ кӏэлэцӏыкӏу къэшъокӏо ансамблэу «Нэфыр» тиреспубликэ имызакъоу, адыгэхэр зыщыпсэурэ ӏэкӏыб къэралыгъохэми дэгъоу ащызэлъашӏэ.

Кӏэрмыт Мухьдинэ мэрым иапэрэ гуадзэу зэрагъэнэфагъэр специалистыбэмэ агъэшӏэгъуагъэп. Сыда пӏомэ 2014-рэ илъэсым щыӏэгъэ Олимпийскэ джэгунхэм зафагъэхьазыры зэхъум, ӏофшӏэнымкӏэ ащ опытышхо зэриӏэр ыкӏи пэщэ дэгъоу зэрэщытыр къыгъэлъэгъогъагъ. Ӏэкӏоцӏ политикэмкӏэ департаментым ипащэ игуадзэу Кӏэрмыт Мухьдинэ щыт зэхъум, олимпийскэ псэуалъэхэм яшӏын, къалэм изэтегъэпсыхьан, инфраструктурэм изегъэушъомбгъун япхыгъэ ӏофыгъохэм афэгъэзэгъагъ, Краснодар краим иадминистрацие ипросветительскэ-культурнэ проектышхоу «Адыгэм и Ун» зыфиӏорэр зэрагъэцакӏэрэр ышъхьэкӏэ ылъплъэкӏущтыгъ. Арышъ, къэтӏон тлъэкӏыщт Шъачэ ыпашъхьэ ит ӏофыгъохэм ар дэгъоу зэрэщыгъуазэр. Мэрым иапэрэ гуадзэ ышӏэн икъун щыӏ, ежь Кӏэрмыт Мухьдинэ зэрэхигъэунэфыкӏыгъэу, пшъэрылъхэр нахь къин къэси зэшӏопхынкӏэ нахь гъэшӏэгъоных.

НЫБЭ Анзор.

Цӏыфхэр нахь зыфэсакъыжьынхэу къяджэх

Гриппым нахь зызыщиушъомбгъурэ уахътэм цӏыфхэр пэшӏорыгъэшъ ӏофтхьабзэхэм алъыплъэнхэу специалистхэр къяджэх. Гриппым инэшанэхэр зиӏэу жъугъэунэфыгъэ цӏыфхэм благъэу шъуямыкӏолӏэныр, сабынкӏэ дэгъоу шъуӏэхэр шъутхьакӏыхэ зэпытыныр, шъузэрыс унэм жьы къабзэ къижьугъэхьаныр ахэм ащыщых. Шъуӏэхэр шъумытхьакӏыгъэу нэхэм, пэм, жэм шъуямыӏ, цӏыфхэм аӏапэ шъумыубыт, ӏаплӏ яшъумыщэкӏ. Врачхэм къызэраӏорэмкӏэ, мыщ фэдэ пэшӏорыгъэшъ ӏофтхьабзэхэм ащыщэу анахь шӏуагъэ къэзыхьырэр прививкэр ары.

— Зыгорэкӏэ узыр къышъоутэкӏыгъэмэ, псынкӏэу врачым дэжь шъукӏон фае. Цӏыф псаухэм шъупамыхыным ыкӏи гриппым нахь зимыушъомбгъуным фэшӏ ахэм шъуямыкӏуалӏ, — къыщаӏуагъ Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкӏэ и Министерствэ.

(Тикорр.).

Студентхэр ӏэпыӏэгъу афэхъух

Пэтхъу-ӏутхъум ыкӏи гриппым защыухъумэгъэным пае шӏэгъэн фаехэм защытегущыӏэгъэхэ зэхэсыгъо мы мафэхэм Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым щыкӏуагъ.

Медицинэ институтым иӏэзэпӏэ факультет идеканэу Нэмытӏэкъо Хьазрэт гриппым инэшанэхэр къэзэрэуӏуоигъэхэм къафиӏотагъ. Ахэм ащыщ горэ цӏыфым иӏэу къызышӏошӏырэм шӏэхэу медицинэ ӏэпыӏэгъу зэригъэгъотыным пылъын зэрэфаер къыӏуагъ. Ащ ишӏуагъэкӏэ, пкъышъолыр шӏэхэу зэлъызыубытырэ узыр игъом къызэтебгъэуцон плъэкӏыщт.

Узыр зэпамыхыжьыным пае ашӏэн фаехэм джащ фэдэу атегущыӏагъэх. Студентхэр зэреджэхэрэ сыхьат пчъагъэр нахь макӏэ ашӏыгъ, цӏыфыбэ зыхэлажьэрэ ӏофтхьабзэхэр зэхамыщэнхэу рахъухьагъ. Ащ нэмыкӏэу, пэтхъу-ӏутхъур ыкӏи гриппыр къыомыузыным пае узэрэзыфэсакъыжьыщт шӏыкӏэхэм атегущыӏагъэх. Ахэм ащыщ медицинэ маскэхэр пӏуълъынхэр ыкӏи вирусыр зыукӏырэ препаратхэм пэшъорыгъэшъэу уяшъоныр.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым ипекторэу Къуижъ Саидэ игукъэкӏыкӏэ, пэтхъу-ӏутхъум ыкӏи гриппым пэшӏорыгъэшъэу узэрэпэшӏуекӏощт къызыдэхьащт тхылъ цӏыкӏухэр къыдагъэкӏынхэу агъэнэфагъ.

Медицинэ институтым иӏэзэпӏэ факультет иапшъэрэ курсхэм ащеджэхэрэ нэбгырэ 26-рэ ежь яшӏоигъоныгъэкӏэ ӏэзэпӏэ учреждениехэм ӏэпыӏэгъу афэхъунхэу кӏуагъэх. Поликлиникэ зэфэшъхьафхэм, Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым щылэ мазэм и 20-м къыщегъэжьагъэу гурыт медицинэ ӏофышӏэхэм ягъусэу ӏоф ащашӏэ. Врачхэм ягъусэхэу сымаджэхэм адэжь унэхэм макӏох. Студент-волонтерхэм ӏоф зышащӏэрэ мафэхэм апшъэрэ еджапӏэм мыкӏонхэу къафашӏыгъ.

ПӏАТӏЫКЪО Анет.

Адыгэ Республикэм ӏофшӏэнымкӏэ и Къэралыгъо инспекцие щылажьэхэрэр лъэшэу гухэкӏ ащыхъоу инспекцием ипащэу, Адыгэ Республикэм ӏофшӏэнымкӏэ икъэралыгъо инспектор шъхьаӏэу Сихъу Русет Рэщыдэ ыпхъум фэтхьаусыхэ янэ идунай зэрихъожьыгъэм фэшӏ.

Гурыт еджапӏэхэмрэ кӏэлэцӏыкӏу ӏыгъыпӏэхэмрэ зэфашӏыгъэх

Щылэ мазэм и 21-м къыщегъэжьагъэу гриппым къыхэкӏыкӏэ гурыт еджапӏэхэр ыкӏи кӏэлэцӏыкӏу ӏыгъыпӏэхэр зэфашӏынхэу республикэм ипащэхэм унашъо ашӏыгъ.

— Пчъагъэр эпидемическэ шапхъэм нэмысыгъэми, республикэмкӏэ гриппым хахьэгъэ узхэм нэбгырих арылӏыкӏыгъ, сымаджэ хъухэрэм япчъагъэ хэхъо зэпыт, — къыӏуагъ Тхьакӏущынэ Аслъан.

Уплъэкӏунэу ашӏыгъэм зэфэхьысыжьэу фэхъугъэхэмкӏэ, мы ӏофым изытет нахь хьылъэ мыхъуным пае ищыкӏагъэр зэкӏэ агъэцэкӏэн зэрэфаер Адыгэ Республикэм и Лӏышъхьэ къыхигъэщыгъ. Ащ къыхэкӏыкӏэ, мэфэ заулэрэ республикэм игурыт еджапӏэхэмрэ кӏэлэцӏыкӏу ӏыгъыпӏэхэмрэ ӏоф ашӏэщтэп.

Илъэсыкӏэр къызихьагъэм къыщегъэжьагъэу пэтхъу-ӏутхъумрэ гриппымрэ къяузыгъэу нэбгырэ мин 47,9-рэ республикэм щагъэунэфыгъ. Гъэрекӏо мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, ар процент 80,7-кӏэ нахьыб.

Щылэ мазэм и 21-м ехъулӏэу гриппым хахьыгъэу пневмонием нэбгыри 6 илӏыкӏыгъ, нэбгыриплӏ фэдизыр реанимацием илъ. Интернет-порталэу «Кубань 24-м» къызэритырэмкӏэ, Адыгеимкӏэ вируснэ пневмонием иӏэу нэбгырэ 46-рэ къыхагъэщыгъ.

(Тикорр.).

Пчыхьалӏыкъое къоджэ Хасэм икъутамэу Мыекъуапэ щылажьэрэм хэтхэр Дыхъу Исхьакъ ыкъо Рэмэзанэ зэрэщымыӏэжьыр гухэкӏ ащыхъоу игупсэхэм, иӏахьылхэм афэтхьаусыхэх.

НЫБДЖЭГЪУМ ФЭГЪЭХЬЫГЪЭ ГУЩЫI

ЦIыфхэм уащымыгъупшэфэ упсау

СыкъызтегущыIэмэ сшIоигъор пачъыхьагъэп, космонавтыгъэп, лIыхъужъ бгъэхалъхьи иIагъэп. Ащ анахь гъэхъэгъэшхоу къылэжьыгъэр цIыфыгъ, шъэогъу шъыпкъагъ, нэхъой хэлъыгъ.

Унэгъо дахэ ышIагъ, лэжьагъэ, пIуагъэ, адыгэ хэбзэ дахэр ыгъэцакIэщтыгъ, шъыпкъаIощтыгъ, гукIэгъу хэлъыгъ, цIыф ыгу химыгъэкIыным опсэуфэ ынаIэ тетыгъ ыкIи ар къыдэхъущтыгъэ. Мыщ фэдиз шIуагъэр зыхэлъыгъэр шъэогъу хьалэлэу сэ илъэс тIокIищым сиIагъэу, джыри сыгу зэрилъэу Алыбэрд Аслъан Джыгыт ыкъоу 2015-рэ илъэсым, мэзаем и 30-м дунаим ехыжьи, ичылэ гупсэу Хьакурынэхьаблэ щагъэтIылъыжьыгъэр ары.

Илъэс 60-м къыкIоцI Аслъанрэ сэрырэ тыгу хэзэрэгъэкIыгъэп, пцIы зэфэтыусыгъэп, Iулъхьэр тIу зэфэтшIэу, тызэфэсакъыжьэу тыпсэугъ. Зэоуж илъэсхэр къинэу щытыгъэхэми, тытхьаусыхагъэп, тыгу кIодыгъэп, дэгъоу теджэщтыгъэ, тянэхэу къинышхор зыпшъэ дэлъыгъэмэ тлъэкIырэмкIэ тадэIэпыIэщтыгъэ: чэммэлхэм тынаIэ атетыщтыгъэ, пхъэм икъэщэни, изэпыупкIыни тпшъэ дэкIыщтыгъэ, мэкъум икъэупкIэни, икъэщэжьыни, былымхэм яIус етыни, хатэм илэжьыни, иIухыжьыни, зэкIэ, унагъом ищыкIагъэр бэба, зэшIотхыщтыгъэ, еджэнымкIи тилэгъухэм ауж зыкъидгъанэщтыгъэп. Сэ илъэс 70-рэ сыхъугъэу 2005-рэ илъэсым къысфэгушIонэу Аслъан садэжь къызэкIом усэу сфитхыгъагъэм мыщ фэдэ сатыриплI хэт:

«Учились мы вместе
и хорошо.
Темы уроков
ловили легко,
Хоть не было книг,
тетрадей, перо,
Смирились, знали:
стране тяжело».

Мы усэм къыщиIорэр шъыпкъа пIоу укIэупчIэжьынэу щытэп — щыIэныгъэр сыдрэ лъэныкъокIи къиныщтыгъ. Ау етIани усэ цIыкIухэр зэхатлъхьэщтыгъэх, орэдхэри къатIощтыгъэх, пшъэшъэжъыехэми тафеплъэкIыщтыгъэ, тыкъашъощтыгъэ, тыджэгущтыгъэ. ЩыIэныгъэр — щыIэныгъ, гугъэхэри тиIагъэх. Хъопсагъохэри къыхахьэщтыгъэх. Тигугъэхэри тихъопсагъохэри иныдэдагъэхэп, ау тызэрыт чIыпIэм елъытыгъэмэ, дэхэкIаещтыгъэх. Сэ тарихъымкIэ е литературэмкIэ сэнэхьат зэзгъэгъотынышъ, кIэлэегъаджэ сыхъунэу сыфэягъ, Аслъани кIэлэегъаджэ хъумэ шIоигъуагъ, ышнахьыжъ Долэтэу, заом лIыхъужъэу хэкIодагъэу, директорэу Мамхыгъэ еджапIэм иIагъэм иIоф лъигъэкIотэныр ихъопсэпIагъ.

Къинхэри нахь зэкIэкIуагъэхэу гурыт еджапIэр дэгъоу къызэдэтэухы. Теджэн, апшъэрэ шIэныгъэ зэдгъэгъотын тIомэ, пчъэр тфыIухыгъэ хъугъагъэ, ау пэрыохъу закъоу тиIагъэр ахъщэ щымыIэр арыгъэ: гъогупкIэ тиIэп, унэ горэми тисын фае, тышхэни фае, тянэхэми язакъоу унэ нэкIым къитынэнхэри къытфегъэкIущтыгъэп — тшынахьыжъхэр еджапIэмэ ащеджэщтыгъэх, ахэри тэ тиIэпыIэгъу щыкIэщтыгъэх. Ахъщэ хэкIыпIэм тылъыхъумэ, тегупшысэзэ дзэ къулыкъу дэщыгъор къэси, сэ къулыкъу къэсшIэнэу сыкIуагъ, Аслъан илъэс горэкIэ зи къырамыIонэу къыдэнэгъагъ. Къулыкъур схьы зэхъуми Аслъан сигъусэм фэдэщтыгъ — тхьамафэ блэкIыщтыгъэп иписьмэ къысIумыкIэу, чылэ къэбархэм сащимыгъэгъуазэу, сянэ зэрэдэIэпыIэрэм, ынаIэ зэрэтетым игугъуи зэрахэтэу. Иписьмэу къысфитхыщтыгъэхэр джы къызнэсыгъэми сиархив хэлъых.

Къулыкъур къэсыухи сыкъызэкIожьым, дунэе гушIуагъор иIагъ, IофышIэ къызикIыжькIэ тадэжь къакIощтыгъ, тянэ тызигъашхэкIэ чылэгум тыкIоти, адрэ тишъэогъумэ тахахьэщтыгъэ.

> **Аслъан иIофшIагъэхэмкIи, гукIэгъоу хэлъыгъэмкIи, цIыфыгъэ шъыпкъэу опсэуфэ зэрихьагъэмкIи цIыфхэм агу къинэжьыныр къылэжьыгъэшъ гъэнэфагъэ.**

Мыекъуапэ сыкIуи АГПИ-м сызычIахьэм, ежьым Iоф ешIэти, ышнахьыжъэу Грознэм щеджэрэм къеухыфэ ежэнэу рихъухьагъ. Мыекъуапи къыслъыкIоти, къылэжьырэм щыщ IэпыIэгъу тIэкIу къыситыщтыгъэ. Ащ сычIэкIи Тбилиси сыщеджэнэу сызэкIоми сыхинагъэп, тянэ дэжь, икIэлэ шъыпкъэм фэдэу кIоти, дэIэпыIэщтыгъ. Сшынахьыжъ агроном гурыт еджапIэр къыухи къызэкIожьыми ар сэщ фэдэ къабзэу ыгъэшъэогъоу къылъыкIощтыгъэ. Сыд фэдэ Iоф — орэгушIуагъо, орэнэшхъэягъу къытхэхъухьагъэми, апэ къынэсэу пчэгум итыщтыгъэр Аслъан ары.

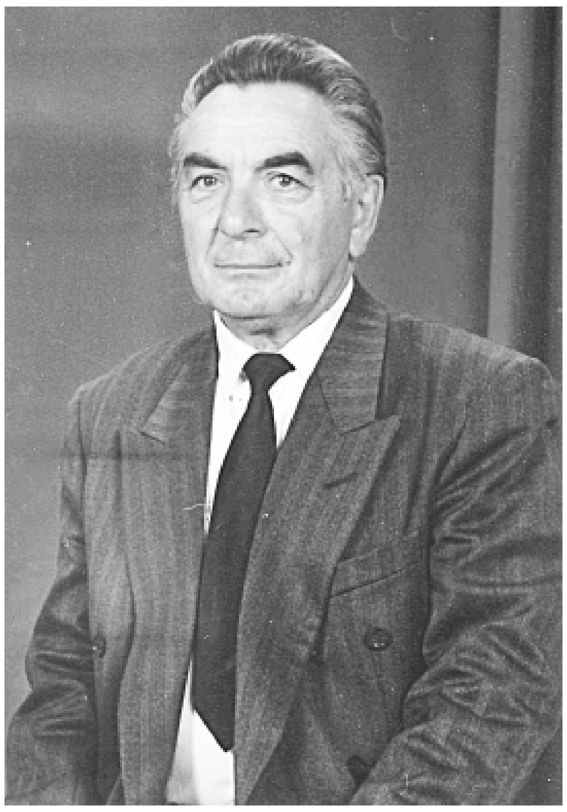

Охътэ дэхэкIае блэкIыгъ, сэри университетыр къэсыухыгъэу Iоф сэшIэ, ежь Аслъани Мыекъуапэ АГПИ-р къыщиухи къыгъэзэжьыгъэу мэлажьэ. Сэ унагъо сшIагъэ, райономи тхьаматэ сыфашIыгъ, ау сишъэогъу гупсэ сызыщыфаем сыIукIэн слъэкIырэп — ХьапакIэм икъутыр (Хапачевым) щырегъаджэх, ар километрэ 12-кIэ Хьакурынэхьаблэ пэчыжь. А лъэхъаным «народнэ контроль» аIоу райисполкомым хэтыгъэм инструктор ищыкIагъэу зэхэсхыгъэти, сишъэогъу къащэжьынышъ, Iуагъэхьанэу сызялъэIум, къащэжьыгъ. Ащ итхьаматэщтыгъэу ЛъэпцIэрыкъо Къасимэ сыфэзы къэси «сыхьатмафэ себгъэжьагъ» сишъэогъум пае къысиIощтыгъэ къысфэразэу, сыда пIомэ цIыфышIу дэдэу, иIофи дэгъоу зэшIуихэу Аслъан зыкъигъэлъэгъогъагъ. Нэужым иIофшIапIэ зэхъокIныгъэхэр фэхъухи зызэхэкIыжьыми, Аслъан Iофынчъэу къэнагъэп, гушIохэзэ район гъэзетэу «Заря» зыфиIорэм иредакцие икорреспондентэу аштэгъагъ. Ащ илъэс 20-м къехъурэ Iутыгъ: очеркэу, зарисовкэу, репортажэу къытхыгъэр бэ, цIыфэу зэритхылIэхэрэри фэрэзагъэх, ежьми ар гуапэ щыхъущтыгъэ. Шэуджэн районыр зызэхащагъэр илъэс 85-рэ зэрэхъурэм ехьылIагъэу районым итхыдэ къэтхыгъэнымкIэ зэнэкъокъу зызэхащэм, Аслъан итхыгъэ апэрэ чIыпIэр щиубытыгъагъ. Джарэу тхэным тегъэпсыхьагъэщтыгъ, ащ диштэу шIэныгъи иIагъ.

> **Илъэс 60-м къыкIоцI Аслъанрэ сэрырэ тыгу хэзэрэгъэкIыгъэп, пцIы зэфэтыусыгъэп, Iулъхьэр тIу зэфэтшIэу, тызэфэсакъыжьэу тыпсэугъ.**

Аслъан дунаим тетыфэ цIыф ыгу хигъэкIыгъэу е тэрэзэу мызекIуагъэу аIуагъэу къэсшIэжьырэп. Жэбзэ дахэкIэ цIыфхэм апэгъокIыщтыгъэ, пцIы ыусыгъэп, бзэгу ыхьыгъэп, шхъухьэшIагъэп, гъунэгъуи шъэогъуи агу хигъэкIыгъэп, ыгу имыгопэн горэ арилъэгъулIагъэми, ымыушъхьакIухэу мэкъэ гъэтIылъыгъэкIэ агуригъаIощтыгъэ.

Аслъан институтым щеджэнэу зычIахьэм, Щынджые щыщ пшъэшъэ дахэу Шамхъан (Къоцмэ япхъугъ) ыгу рихьи институтыр къызаухкIэ къыщэнэу Iуагъэ зэдашIыгъагъ. Аслъан пшъашъэм Iуагъэ зэрэдишIыгъэр къысиIуагъэу щытыгъэти, «Адэ сыдигъуа?» сIуи сызеупчIым, «УкъызщыкIорэм сыхьазыр» къысиIуагъ» зеIом, гъэмэфэ мэфэ шIагъо горэм тедгъафи, Щынджые къэщакIо тыкIуагъ. Шамхъан иIуагъэ епцIыжьыгъэп, янэ ащ дэжь дэдэм къырыгъэкIынэу фэмыягъ нахь мышIэми, машинэм къыддитIысхьи, ыгукIэ къыхихыгъэ цIыфым фэчэфэу къыдэкIуагъ. Аслъанрэ Шамхъанрэ зэдиштэхэу илъэс шъэныкъом ехъу къызэдагъэшIагъ, пшъэшъитIурэ зы кIалэрэ зэдагъотыгъ, зэдапIугъ, пшъашъэхэр унэгъо дэгъумэ арыхьагъэх, сабыйхэри къапыфагъэх, ягугъу дахэкIэ арагъэшIы, акъуи унагъо ышIагъ.

> **Сыд фэдэ Iоф — орэгушIуагъо, орэнэшхъэягъу къытхэхъухьагъэми, апэ къынэсэу пчэгум итыщтыгъэр Аслъан ары.**

Синыбджэгъу сэ къызысшIэжьыщтым сымэджагъэп, зы уц таблетки ешъоу слъэгъугъэп, ау зэгорэм республикэ сымэджэщым къызащэм сыкъыгъащти, псынкIэу сынэсыгъ. Аслъан пIэм хэлъ, Шамхъани ынаIэ тетынэу дычIэс. «Сыда, Аслъан, анахьэу узыгъэгумэкIырэр?» — сIуи сызышъхьэщэхьэм, къэтIыси, нэпсыр нэкумэ арызэу къысиIуагъ: «УзымыгъэгумэкIырэр сыда?» пIомэ нахь тэрэз, сижъэжъыемэ Iоф ашIэжьрэп». Ар зыфэдэ узыри къызгурыIопэгъагъэп, ау зычIатхыкIыжьым тхьамафэм тIо къащэмэ, жъэжъыехэр къаукъэбзыхэзэ ашIынэу раIогъагъэти, ыгъэцакIэщтыгъэ. Хъужьын узэу щытыгъэп. Джаущтэу илъэсищэ псэужьыгъэ. Оди хъугъагъэ, шъуагъуи хъугъагъэ, ау ишэни ицIыфыгъи хинэгъагъэхэп, иакъыли къыкIичыгъагъэп, тхьаусыхэуи цIыф зэхыригъэхыгъэп, адыгэлI шъыпкъэу зэрэщытыгъэу къэнэжьыщтыгъ. Джащ фэдизым Шамхъани кIэрысыгъ, зыфиIорэр фишIэу, фэшъабэу къыдекIокIыгъ. Илъэс 80-м тIэкIу шIокIыгъэу идунай тетын ыухыгъ. Гъунэгъуи шъэогъуи зыгу къемыуагъэ къахэкIыгъэп. Мыекъуапэ сикIэу тичылэ Хьакурынэхьаблэ сыкIуагъэу Аслъани иунагъуи зэсымыгъэлъэгъухэу сыкъыдэкIыжьыщтыгъэп. Ахэр зэрэслъэгъущтхэм сыкIэхъопсэу сигуапэу сичылэ гупсэ сыкIощтыгъ. Джы сыкIоным сыфэчэфыжьэп, ау мазэм зэ сымыкIомэ сыгу къысфидэрэп, тяни, сшыхэу, сшыпхъухэу зидунай зыхъожьыгъэхэм якъэхэм зэ сямышъхьэшъуаплъэмэ сыгупсэфырэп, ахэм Аслъани джы ахэтышъ, секIуалIэшъ, икъэнэтIэхэс Iэ щысэфэшъ, нэшхъэеу сыкъыIокIыжьы. Ядэжь сыIухьэуи къыхэкIы, ягъунэгъоу сыкъэзылъэгъухэрэм «Сыдэу ущыта? Сыдэу дэгъоу укъэкIуагъа, узытлъэгъукIэ Аслъан тлъэгъугъэм фэдэу къытщэхъу» — къысаIо. Сигуапэ мэхъу сишъэогъу ицIыфыгъэ игъунэгъумэ къызэрахэнагъэр. ЦIыфыр дунаим тетыфэ шIу ышIэнэу зыкIыфаер, дэхагъэкIэ цIыфхэм зыкIапэгъокIырэр идахэ дунэе нэфым къытыринэным пай, агу къинэжьыным пай. Аслъан иIофшIагъэхэмкIи, гукIэгъоу хэлъыгъэмкIи, цIыфыгъэ шъыпкъэу опсэуфэ зэрихьагъэмкIи цIыфхэм агу къинэжьыныр къылэжьыгъэшъ гъэнэфагъэ.

Алыбэрд Аслъан къызытхэмытыжьыр къихьащт мэзаем илъэс мэхъушъ, игугъу шIукIэ къызэрэтхэнагъэм фэдэу ахърэтми щытынчынэу Тхьэм тыфелъэIу. ЦIыфышIухэу зыгу къинэжьыгъэхэми мамырныгъэрэ дэхагъэрэ ягъогоу дунэе нэф гъогу шъомбгъо-кIыхьэм бэрэ рыкIонхэу сафэлъаIо.

ГЪЫЩ Нухь.
Филологие шIэныгъэхэмкIэ доктор.

ФУТБОЛ

«Адыгэ макъэм» еджэхэрэм ялъэІу къыдэтлъыти, Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» идиректор шъхьаІэу Натхъо Адам тыІукІагъ. 2015 — 2016-рэ илъэс ешІэгъур купэу «Къыблэм» зэрэщыкІорэм, кІэух зэІукІэгъухэм ауж «Зэкъошныгъэм» зыфишІыжьыщт пшъэрылъхэм, нэмыкІхэм татегущыІагъ.

«Зэкъошныгъэр» нахьышІум фэкІощт

— 2015 — 2016-рэ илъэс зэнэкъокъур тыухыкІэ зэІукІэгъуи 9 къытфэнагъ, — къеІуатэ Натхъо Адамэ. — Футболистхэм языгъэпсэфыгъо уахътэ кІэухым фэкІуагъ. Мы мафэхэм тиреспубликэ щыщ кІалэхэу 1997 — 1998-рэ илъэсхэм къэхъугъэхэм тренерэу ХъокІо Къэплъан Іоф адешІэ. Анахь дэгъоу зыкъэзыгъэлъагъохэрэм тахэдэщт, «Зэкъошныгъэм» къедгъэблэгъэщтых. Кравченкэр, Миланченкэр, Швагиревыр «Зэкъошныгъэм» хэкІыжьыгъэх.

— КъымафэмI футболистхэм загъэхьазырыным фэшІ амалэу яІэр мымакІэу къысщэхъу.

— Шыкур. Спорт псэуалъэу Мыекъуапэ щытиІэм купэу «Къыблэм» хэтхэр къехъуапсэх. Стадионхэу «Зэкъошныгъэм», «Юностым», командэм ипсэупІэ базэ зэтегъэпсыхьагъэх. Псы спортыри агъэфедэ, япсауныгъэ зыпкъ зыщырагъэуцожьыре ІэзэпІэ-зыгъэпсэфыпІэ яІ, нэмыкІхэр клубым фашІыгъэх.

— Зэгъэпшэнхэр пшІынхэр шэнышІу пфэхъугъ. «Зэкъошныгъэм» уфызэплъэкІыжьмэ, спорт псэуалъэу нахьыпэкІэ иІагъэмрэ непэрэ щыІакІэмрэ сыда къяпІуалІэ пшІоигъор?

— Джырэ нэс ащ фэдэ спорт псэуалъэхэр «Зэкъошныгъэм» иІагъэхэп. Пшысэ дахэм тыхэтым фэдэу зыгорэхэм къащэхъу. Тиреспубликэ и Лышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан, Правительствэмрэ Парламентымрэ лъэшэу тафэраз. Аужырэ илъэсхэм Адыгеим испорт псэуалъэхэу зэхъоныгъэ инхэр афэхъугъэх. Спортсменхэм, клубым иІофышІэхэм игъом лэжьапкІэр араты.

— ПэшІорыгъэшъэу згъэхьазырыгъэ упчІэр къызыщезгъэжьэщтыр къысфэгъотырэп...

— Нурбый, къапІо пшІоигъом сыщыгъуазэу къысщэхъу. «Зэкъошныгъэр» зыхэт купым командэ 14 щешІэ, тэ зэкІэми ауж тит. Футболистхэри, клубым ипащэхэри ащ егъэгумэкІых. «Зэкъошныгъэм» иешІакІохэм яІэпэІэсэныгъэ къыдэплъытэмэ, тикомандэ, анахь макІэми, я 8 — 10-рэ чІыпІэхэм ащыІэн фае.

— Арэущтэу къэоІомэ, пэрыохъухэм, «шъузыльахъэхэрэм» ягугъу къытфэшІыба.

— Клубым итренер шъхьаІэхэр бащэрэ зэблэтэхъух. ІэнатІэм Іухьанхэм ыпэкІэ мурад хэхыгъэхэр яІэхэу къытаІо, ау ІофшІэныр заублэкІэ, тхьаусыхэным дехьыхых. Командэм хэт футболистхэр зэблахьунхэу фежьэхэзэ, уплъэкІунхэмрэ зэгъэпшэнхэмрэ апылъынхэу игъо ифэхэрэп, уахътэр аІэкІэкІы, ешІэныр къеІыхы.

ЗэхъокІыныгъэхэм язэрар

— Илъэс заулэкІэ узэкІэІэбэжьмэ, «Зэкъошныгъэм» щешІэщтыгъэхэмрэ непэ къыхэнагъэхэмрэ тетегущыІэнэу уфаеба?

— ТатемыгущыІэу джэуапыр къыостыжьыщт. Ащ фэдэ зэхъокІыныгъэмэ шІуагъэ къатырэп. Зы тренерыр иІэнатІэ ІотыфэфФутболист 30-м нахьыбэ къырагъэблэгъагъ, ау ешІэкІо дэгъу хъугъэу зы нэбгыри къахэкІыгъэп. ШІуагъэ къэзымытыщт зэхъокІыныгъэм уфемыжьэныр нахьышІу.

— ЗекІогъу Мурат, Кобл Анзор, Шыумэфэ Рэмэзан, нэмыкІ тренер шъхьаІэхэм «Зэкъошныгъэм» Іоф щашІагъ. Чэгъэдыу Бибэрт бэмышІэу клубым итренер шъхьаІэ хъугъэ.

— Бибэрт США-м къыщыхъугъ, адыгэ унагъом щапІугъ. НэмыкІ тренер шъхьаІэу зыцІэ къепІуагъэхэр «Зэкъошныгъэм» илъэсыбэрэ щешІагъэх, Адыгеим щашІэх. Тренер шъхьаІэр ІэнэтІэ къызэрыкІоп, Тхьэм къыпхилъхьан фаехэри ащ ищыкІагъэх. НахьыпэкІэ Іоф зышІагъэхэм ямурадхэр къадэхъугъэп. Чэгъэдыу Бибэрт опыт ин иІэп, зыкъызэІуихыным фэшІ уахътэ ищыкІагъ. Клубым ифутболистхэм сэнаущыгъэу ахэлъыр, яІэпэІэсэныгъэ хагъэхъонымкІэ амалэу яІэхэр зэригъэшІэнхэу игъо имыфагъэу къэлъагъо. Футбол ар ешІэщтыгъ, ІэкІыб къэралхэм якомандэхэм яешІакІэ лъыплъэщтыгъ. «Гумыпсэф» зыфаІорэ тренерхэм ащыщ. Имурадхэр къыдэхъухэ тшІоигъу. ТиамалкІэ ІэпыІэгъу тыфэхъущт.

— «Зэкъошныгъэм» футболистхэр къезыгъэблагъэхэрэм ыцІэ къепІуагъэгоп.

— Тренер шъхьаІэр ары футболистхэр къегъэблэгъэгъэнхэм пылъыр, ешІэгъу пэпчъ хэлэжьэщтхэр тренер шъхьаІэм къыхехых.

— Темыр Кавказым, Къыблэ шъолъырым якъалэхэм къаращыгъэ футболист макІэп «Зэкъошныгъэм» щешІагъэр, ау, къызэрэтІуагъэу, шІукІэ тыгу къинэжьынэу ахэтыр сшІэрэп, къэсыубыхэрэп...

— Адыгеим щыщхэу спортыр зикІасэхэр ащ бэрэ тегущыІэх. Тиреспубликэ щапІугъэ кІалэхэр тикомандэ аштэнхэр нахь къыхахы. Ащи узэгупшысэн хэлъ. Командэ лъэшхэм арагъэблэгъэрэ футболистхэм, нахьыбэ къэзыгъахъэ зышІоигъохэм пэрыохъу уафэхъуныр тэрэзыІоп. Командэ пэпчъ ешІэкІэ шъхьаф иІэн ылъэкІыщт. ЩыІэныгъэм илъэныкъуабэ къыдэплъытэн фае футболистыр къебгъэблэгъэным ыпэкІэ.

Уахътэм диштэщта?

— Стадион зэтегъэпсыхьагъэ республикэм иІ, ау «Зэкъошныгъэм» иешІакІэ ащ диштэрэп.

— «Зэкъошныгъэм» иешІэгъухэм яплъыхэрэр бэкІэ нахь макІэ хъугъэх. Командэр ауж къызэринэрэм ар къыпкъырыкІэу тэлъытэ. Стадионым музыкэу къыщырагъаІорэм, сатыушІхэм яІофшІакІэ, цІыфхэм языгъэпсэфыгъо уахътэ нахь гъэшІэгъонэу агъэкІоным, фэшъхьафхэм тапылъыщт.

— «Зэкъошныгъэм» иешІакІэ хигъэхъощта?

— Ар типшъэрылъ шъхьаІэмэ ащыщ.

— Уахътэм диштэрэ футболистхэр шъуиІэхэу олъыта?

— Опыт зиІэ футболисти 3 — 4 тренер шъхьаІэм къыригъэблэгъэщтэу къытиІуагъ. Стадионым узыкІокІэ, футбол дахэ къэзыгъэлъэгъон зылъэкІыщт ешІакІохэр командэм хэтынхэ фае. НыбжьыкІэхэм щысэ зытырахыщт футболистхэри «Зэкъошныгъэм» зыштэхэкІэ, зэхъокІыныгъэхэм шІуагъэу къытфахьыщтым тэрэзэу уасэ фэтшІыщт.

— Адам, тизэдэгущыІэгъу кІэухым фэкІуагъ. Тигъэзетеджэмэ джыри сыда къяпІо пшІоигъор?

— Мафэ заулэкІэ узэкІэІэбэжьмэ, «Зэкъошныгъэм» автобусыкІэ къыфащэфыгъ. Ти Лышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан, Премьер-министрэу КъумпІыл Муратэ «тхьашъуегъэпсэу» гъэзетымкІи яІожьынэу футбол клубым иІофышІэхэр къысэлъэІугъэх. «Зэкъошныгъэм» иешІакІэ нахьышІу зэрэхъущтым сицыхьэ телъ. Футболыр зикІасэхэр дгъэгушІощтых, тистадион къетэгъэблагъэх.

— ШъуигухэлъышІухэр къыжъудэхъунхэу шъуфэтэІо.

— Тхьауегъэпсэу.

Сурэтым итыр: **Натхъо Адам.**

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: adygvoice@mail.ru

ЗыщаушыхьатыгъэрI:
Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъыІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4532
Индексхэр 52161 52162
Зак. 36

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаІэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр
МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр — пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр
Хъурмэ Хъусен

ГАНДБОЛ. СУПЕРЛИГЭР

«Ростов-Доным» ІукІэщт

Урысыем гандболымкІэ изэнэкъокъоу суперлигэм щыкІорэм Мыекъопэ «АГУ-Адыифыр» хэлажьэ. 2015 — 2016-рэ илъэс ешІэгъум хэхьэрэ зэІукІэгъу щылэ мазэм и 25-м тикъалэ щыриІэщт.

— «АГУ-Адыифыр» «Ростов-Доным» блыпэм дешІэщт, — къытиІуагъ тикомандэ итренерэу Валерий Гончар. — Ольга Исаченкэм, Милица Грбавчевич, Елена Портягинам, къэлэпчъэІутэу Светлана Кожубековам, нэмыкІхэм зэІукІэгъум зыфагъэхьазыры.

Урысыем ихэшыпыкІыгъэ командэ хэтэу Виктория Калининар «АГУ-Адыифым» хэкІыжьыгъ, ар къэлэпчъэІутэу ешІэ. Астрахань икомандэ икІэрыкІэу рагъэблэгъагъ.

ШъэоцІыкІу Миланэ Урысыем ихэшыпыкІыгъэ ныбжьыкІэ командэ аштагъэу зэІукІэгъухэм ахэлажьэ. Мыекъопэ пшъашъэр ыпэкІэ щешІэ, къэлапчъэм Іэгуаор бэрэ дедзэ. Спортсменкэ цІэрыІо хъун ылъэкІыщт.

«Ростов-Доныр» суперлигэм хэт командэхэм апэ ит, «АГУ-Адыифыр» я 8-рэ чІыпІэм щыІ. Мыекъуапэ ешІэгъоу щыкІощтыр гъэшІэгъон хъущтэу тэлъытэ.

НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбый.